

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 17/1226

Lokal forskrift om rett til langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særlig tilrettelagt for heldøgns tjenester

---

Saksbehandler: Siv Nilsen

Arkiv: F

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

68/17 Formannskap

29.08.2017

Innstilling:

1. Forslag til lokal Forskrift om rett til langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særlig tilrettelagt for heldøgns tjenester legges ut til offentlig høring. Høringsperioden settes til tre uker fra kunngjøring.
2. Etter offentlig høring legges saken fram for ny behandling, med sluttbehandling i kommunestyret i oktober 2017.

Behandling/vedtak i Formannskap den 29.08.2017 sak 68/17

Behandling:

Rådmannens innstilling tiltres.

Formannskapets vedtak:

1. Forslag til lokal Forskrift om rett til langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særlig tilrettelagt for heldøgns tjenester legges ut til offentlig høring. Høringsperioden settes til tre uker fra kunngjøring.
2. Etter offentlig høring legges saken fram for ny behandling, med sluttbehandling i kommunestyret i oktober 2017.

Utredning:

Bakgrunn:

Herøy kommune sender på høring forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig.

Stortinget vedtok 13. juni 2016 lovendringer i pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister.

Lovendringene innebærer presiseringer av retten til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig tilrettelagt for heldøgns tjenester slik som foreslått i Prop. 99 L (2015-2016).

I helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 a sies det følgende om kommunenes ansvar for tilbud om opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig:

Kommunen skal tilby opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester dersom dette etter en helse- og omsorgsfaglig vurdering er det eneste tilbudet som kan sikre pasienten eller brukeren nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester

Kommunen skal gi forskrift med kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester. Forskriften skal også omfatte pasienter og brukere som vil være best tjent med langtidsopphold, men hvor kommunen vurderer at vedkommende med forsvarlig hjelp kan bo hjemme i påvente av langtidsopphold. Forskriften skal videre regulere hvordan kommunen skal følge opp pasienter eller brukere som venter på langtidsopphold

Kommunen gis frist til å ha de kommunale forskriftene vedtatt slik at de kan tre i kraft 1.juli 2017. Det er varslet at det også vil bli utarbeidet nasjonale kriterier, men at disse vil tre i kraft på et senere tidspunkt.

Forskriften skal også omfatte pasienter og brukere som vil være best tjent med langtidsopphold, men hvor kommunen vurderer at vedkommende med forsvarlig hjelp kan bo hjemme i påvente av langtidsopphold. Slike pasienter skal ha rett til vedtak om langtidsopphold. Forskriften skal videre regulere hvordan kommunen skal følge opp pasienter eller brukere som venter på langtidsopphold.

Vurdering:

I Prop. 99 L (2015-2016) påpekes det at det etter hvert kan være vanskelig å se forskjell på sykehjem og enkelte omsorgsboliger. For å ta høyde for kommunenes ulike tjenester- og boligtilbud omfatter lovteksten i helse- og omsorgstjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven, både plass i sykehjem og opphold i tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester.

Med «tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester» menes i lovforslaget boliger hvor det ytes døgkontinuerlig hjelp eller tilsyn i regi av kommunen. Boligen skal ha fast tilknyttet personell hvor bruker kan nå de ansatte på kort varsel. Ansatte skal ha kompetanse som ivaretar forsvarlige og nødvendige tjenester for bruker. Boligene skal ha ordninger for legetilsyn, enten ved fastlege eller tilsynslege.

Saksbehandler mener forslaget til lokal forskrift som her legges fram, samsvarer godt med dagens praksis ved tildeling av langtidsplass ved sykehjem og heldøgnsbemannet pleie- og omsorgsbolig.

Den lokale forskriften vil formelt tre i kraft først noen måneder etter den fristen nasjonale myndigheter har satt. Saksbehandler vil derfor presisere at det for tiden ikke er problemer med å få langtidsplass eller heldøgnsbemannet pleie- og omsorgsbolig. Kommunen har ikke hatt behov for venteliste for vi har kunnet tilby langtidsplass til de som har hatt behov for det.

En lokal forskrift vil bidra til ytterligere åpenhet, forutsigbarhet og trygghet for brukerne ved at mer informasjon samles og gjøres tilgjengelig i én forskrift og ved at det gjøres tydeligere hva som vektlegges ved vurderingen av tildeling av langtidsplass.

Venteliste kan gi feilaktig inntrykk av at man stadig rykker fram i en kø, men det er en oversikt over personer som ikke fyller vilkåret for umiddelbart å få langtidsopphold i sykehjem, men som anses å være best tjent med slikt opphold, og som skal vurderes ved ledighet.

Det er viktig å merke seg at vedtak om plass på venteliste for langtidsopphold eller tilsvarende bolig ikke gir fortrinnsrett når det er ledig plass for ny tildeling. Seinere plasserte pasienter på venteliste, eller nye pasienter, vil kunne få plass først om deres behov er vurdert større på tildelingstidspunktet

Det er kommunestyret som skal vedta den lokale forskriften. Saksbehandler tar sikte på at dette kan skje i oktober 2017, med ikraftreden 1. november 2017.

Før det må forskriften sendes på offentlig høring, jf. forvaltningsloven § 37. Saksbehandler foreslår en høringsfrist på tre uker etter kunngjøring. Det tas sikte på at rådet for eldre og funksjonshemmede i Herøy får saken til behandling som ledd i høringen. Formannskapet får saken til ny behandling når høringsfristen har utløpt.

Herøy kommune skal sikre at forskriften er så godt opplyst som mulig før endelig vedtak i kommunestyret jf forvaltningsloven § 37. Innhenting av synspunkt og hørings svar fra ulike parter inngår i dette.

Formkrav og kunngjøring følger av Forvaltningslova § 38, og den kommunale forskriften skal kunngjøres i Norsk Lovtidend.

Høringsdokumentet «Forskrift om rett til langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særlig tilrettelagt for heldøgns tjenester» er tilgjengelig på kommunens hjemmeside <http://www.heroy-no.kommune.no/>

Høringsfrist

Frist for å gi hørings svar er onsdag 20. september 2017

Hørings svar sendes skriftlig til Herøy kommune, silvalveien 1, 8850 HERØY eller til post@heroy-no.kommune.no

Høringsinstanser

Dette er en åpen høring som alle kan svare på, både lag- og organisasjoner samt privatpersoner.

Forslag til innstilling:

1. Forslag til lokal Forskrift om rett til langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særlig tilrettelagt for heldøgns tjenester legges ut til offentlig høring. Høringsperioden settes til tre uker fra kunngjøring.
2. Etter offentlig høring legges saken fram for ny behandling, med sluttbehandling i kommunestyret i oktober 2017.

Vedlegg:

Forslag til Forskrift om rett til langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særlig tilrettelagt for heldøgns tjenester.

Forslag til Forskrift om rett til langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særlig tilrettelagt for heldøgns tjenester.

Vedtatt i Herøy kommunestyre, xx.xx.2017, med hjemmel i lov av 24.juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse – og omsorgstjenesteloven) § 3-2 a, annet ledd, jf. lov av 2.juli 1999 nr. 63 om pasient – og brukerrettigheter (pasient – og brukerrettighetsloven) § 2-1 e.

§ 1 Formål

Forskriftenes formål er å sikre at pasienter eller brukere får nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 a, i samsvar med rettighetsbestemmelsen i pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 e.

Forskriften skal bidra til å klargjøre kriterier for tildeling av langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig, samt beskrive hvordan pasienten og brukeren kan ivaretas i ventetiden..

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder alle som bor eller oppholder seg i Herøy kommune, og som har et varig, omfattende, døgkontinuerlig pleie- og omsorgsbehov som ikke kan oppfylles tilstrekkelig i eget hjem eller annen tilpasset bolig.

Langtidsopphold gis ved kommunens sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester.

§ 3 Definisjoner

a) Langtidsopphold i sykehjem

Tidsubegrenset opphold i institusjon der det ytes heldøgns helse- og omsorgstjenester av kvalifisert personell, med fastsatt egenbetaling for oppholdet.

b) Tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester

Bolig hvor det ytes døgkontinuerlig hjelp eller tilsyn i regi av kommunen. Boligen skal ha fast tilknyttet personell hvor bruker kan nå de ansatte på kort varsel. Ansatte skal ha kompetanse som ivaretar forsvarlige og nødvendige tjenester for bruker. Boligene skal ha ordninger for legetilsyn, enten ved fastlege eller tilsynslege.

§ 4 Grunnlag for vurdering og tildeling

Herøy kommune bruker beste effektive omsorgsnivå (BEON) som prinsipp ved tildeling av tjenester og tiltak i omsorgstrappa. Omsorgstrappa har tjenester på ulike nivå der økende hjelpebehov møtes med økende og mer omfattende tjenestetilbud av ulik art. Tjenester på lavere nivå skal som hovedregel være forsøkt før tildeling av langtidsplass i sykehjem. Vurdering av behovet for helsehjelp skjer via kartleggingsverktøyet IPLOS. IPLOS er et lovpålagt helseregister med data som beskriver bistandsbehov og ressurser til de som søker eller mottar kommunale helse- og omsorgstjenester. Ved vurdering tas det hensyn til søkers:

- a. Evne til egenomsorg
- b. Mentale tilstand
- c. Nettverk og dets omsorgsevne

- d. Boforhold
- e. Endring i helsetilstand
- f. Kognitiv svikt

Nivået på bistandsbehovet deles i tre grupper: noe/avgrenset, middels til stort har skår.

§ 5 Kriterier for tildeling av langtidsopphold

Hovedkriteriet er at langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester tildeles personer med behov for oppfølging av medisinsk behandling, pleie og tilsyn som ikke krever sykehusinnleggelse, men hvor hjelpebehovet er uforutsigbart og ikke kan tidfestes.

Andre kriterier som skal vektlegges ved vurdering for tildeling er:

- a) Personer som har behov for langvarige helse- og omsorgstjenester gjennom hele døgnet, der andre aktuelle tjenester har vært forsøkt uten å dekke nødvendig og forsvarlig behov for helse- og omsorgstjeneste.
  - ✓ Andre tjenester som må være prøvd:
    - Tilpasning av bolig
    - Tilrettelegging av hjelp i hjemmet, for eksempel hjemmesykepleie og/eller hjemmehjelp
    - Sosiale støttetiltak, for eksempel dagopphold
    - Trygghetsskapende tiltak, for eksempel trygghetsalarm og andre velferdsteknologiske løsninger
    - Korttids - /utredningsopphold og avlastning
- b) Personer med hjelpebehov der nødvendig kompetanse og utstyr for å sikre helseoppfølging og behandlinger bare kan gis i sykehjem eller boliger særlig tilrettelagt for heldøgns tjenester.
- c) Personer i livets slutfase med behov for tilsyn og omsorg gjennom hele døgnet og der det ikke kan gis tilstrekkelig forsvarlig hjelp i hjemmet.
- d) Personer med langtkommen demenslidelse som har behov for kontinuerlig oppfølging, skjerming og omsorg gjennom hele døgnet.
- e) Personer med minimum IPLOS skår på 4,5.

Personer som bor hjemme med behov for mer enn 25 timebaserte tjenester i hjemmet pr uke, der behovet for tjenester kan tidfestes, kan vurderes for langtidsplass.

§ 6 Søknadsbehandling

Tildeling av langtidsopphold skjer på bakgrunn av helseopplysninger, søknad og vurdering av individuelle behov. På bakgrunn av dette fattes det enkeltvedtak.

Søknadsskjema finnes elektronisk på kommunens egen hjemmeside og hos pleie- og omsorgstjenesten og på tildelingskontoret. Søknad sendes til Pleie – og omsorgstjenesten, som behandler og vurderer søknad og søkerens behov for tjenester.

§ 7 Venteliste

Dersom søker fyller kriteriene for langtidsopphold, eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester men kan få forsvarlige helse- og omsorgstjenester i hjemmet i påvente av langtidsoppholdet, skal kommunen sette søker på venteliste dersom det ikke er ledig plass. Ved ledig plass skal alle på ventelista vurderes av Tildelingsenheten. Ved ledige plasser skal den med størst hjelpebehov ut fra kriteriene i § 4 prioriteres. Tildelingsenheten har ansvar for å holde oversikt over personer som venter, og å vurdere situasjonen i samarbeid med utøvende tjenester.

§ 8 Tiltak i påvente av langtidsopphold

Personer med vedtak og som venter på langtidsopphold i sykehjem eller tilsvarende bolig skal få andre nødvendige tjenester for å sikre nødvendig og forsvarlig helsehjelp i ventetiden. Dette kan for eksempel være økt hjemmesykepleie, praktisk bistand, dagsenter, støttekontakt eller korttidsopphold i institusjon. I tilfeller der pårørende yter hovedomsorgen, kan de etter søknad få tilbud om avlastende tiltak for særlig tyngende omsorgsoppgaver. Plass ved dag- og aktivitetssenter skal også vurderes. Ved endring av helsetilstand i påvente av plass må det gjøres fortløpende vurderinger.

§ 10 Egenandel

Kommunens beregning av egenandel for opphold i institusjon følger av forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester. Husleie for bolig med heldøgns bemanning beregnes etter vedtatte priser på kommunale tjenester i kommunen.

§ 11 Klageadgang

Vedtak kan påklages til Fylkesmannen, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 7-2. En klage skal være skriftlig, jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 7-3. En eventuell klage fremsettes for tildelingsenheten i Herøy kommune, som tar saken til vurdering i første instans. Dersom det ikke gis medhold skal tildelingsenheten uten ugrunnet opphold sende klagen til Fylkesmannen for endelig vurdering og avgjørelse. Klagefristen er 4 uker, og skal fremgå av vedtaket jf. pasient- og brukerrettighetsloven § 7-5. For nærmere opplysninger, eller ved behov for hjelp til å fremsette en eventuell klage kan tildelingsenheten bistå

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft fra .....